

החלטת ועדת האתיקה בקובלנה

של ח"כ רשף חן נגד חברי הכנסת מסיעות ש"ס ויהדות התורה

מיום ג' בתמוז התשס"ד (22.6.04)

1. הקובלנה

ח"כ רשף חן הגיש קובלנה ביום כ"ח באייר התשס"ד (19 במאי 2004) לפיה, באותו יום, בעת הדיון במליאת הכנסת התפרצו חברי הכנסת מסיעות ש"ס ויהדות התורה למרכז המליאה, צעקו והפריעו למהלך הישיבה. בהמשך סרבו חברי הכנסת לשוב למקומותיהם והיה צורך להוציאם מאולם המליאה. האירוע חזר על עצמו, ובסופו של דבר הביא להפסקת הישיבה.

לטענת הקובל מדובר באירוע חסר תקדים בחומרתו המצריך ענישה חמורה.

2. תגובת הנקבלים

לטענת הנקבלים, כפי שפורטה במכתבם הקולקטיבי לוועדת האתיקה מיום י"א בסיון התשס"ד (31 במאי 2004) ובמכתבו הנפרד של ח"כ אברהם רביץ, היה מדובר בהבעת מחאה וזעקה של ציבור העשוקים וקשי היום, שהגיעו לתהומות אליהן הטילה אותם מדיניות הממשלה, עקב אי תשלום משכורות לעובדי הרשויות המקומיות והמועצות הדתיות במשך תקופה ממושכת.

הנקבלים טוענים כי:

"אין זה מחזה נדיר שחבר-כנסת חורג מהשורה, זועק ואף מתקרב לשולחן הממשלה, תוך התעלמות מפניות יו"ר הישיבה, הגם שבמקרה זה ריבוי הח"כים צבר תהודה ומהומה, ולשם כך ניתן לקראו לסדר פעמיים ושלוש, ובמקרה קיצוני אף להרחיקו. אף אנו הוצאנו כידוע מהמליאה ונענינו להוראת היו"ר. גם לא אחת הופסקו ישיבות כנסת ומעולם כמדומנו לא נדרשה ועדת האתיקה לדון בהקשר זה..."

במאמר מוסגר: אף אם צעדנו היה חריג וקיצוני, אמנם בכללים והכללים הפרלמנטריים, אי-אפשר להתעלם מההקשר וההווייה, ומהיותנו כנציגי-ציבור והעם, פה למעגלים רחבים מאוד של אנשים שחשים שממשלה זו בגזירותיה החשיכה עליהם את עולמם, גזלה את פת לחמם ומונעת מהם כל תקווה."

3. החלטת הוועדה

3.1 תקנון הכנסת נותן בידי יושב ראש הכנסת וסגניו כלים, שמטרתם לסייע להם בניהול תקין של ישיבות הכנסת ומניעת פגיעה בכבוד הכנסת מחד, ושמירה על הדמוקרטיה וחופש הביטוי של חברי הכנסת מאידך:

(א) סעיפים 69 ו-70 לתקנון קובעים כי חבר הכנסת המתנהג בישיבת הכנסת בצורה הפוגעת בכבוד הכנסת או בכבוד אחד מחבריה או בסדר דיוניה, יזהירו היושב ראש בהודיעו שהוא קורא לו לסדר, ואם קרא לו לסדר שלוש פעמים בישיבה אחת - רשאי הוא להוציאו מהישיבה.

(ב) סעיף 72 לתקנון מאפשר ליושב ראש להוציא על אתר מהישיבה חבר הכנסת שהפר את הסדר הפרה חמורה, או שפגע בכבוד הכנסת, בכבוד היושב ראש או בכבוד אחד מחבריה.

(ג) סעיף 71 לתקנון מאפשר ליושב ראש, כאשר חבר הכנסת אינו מציית להוראותיו לאחר שנקרא לסדר שלוש פעמים, להפסיק את ישיבת הכנסת לזמן קצר.

3.2 במקרה שלפנינו, כפי שמעידים הנקבלים עצמם, היה מדובר בצעד חריג וקיצוני שבו נקטו חברי כנסת רבים. יושב ראש הישיבה ראה בכך הפרה חמורה של הסדר ועל כן ראה צורך להשתמש בכל הכלים הפרלמנטריים שעומדים לרשותו כמפורט לעיל, לרבות הפסקת הישיבה, לפי סעיף 71 לתקנון.

3.3 ועדת האתיקה מודעת לכך שמעשי הנקבלים באו לבטא מצוקה קשה ואמיתית, שגם הממשלה הכירה בה בסופו של דבר. כמו כן מודעת הוועדה לכך שבהוצאתם של חברי הכנסת מאולם המליאה והפסקת ישיבת הכנסת הפעיל היושב ראש כלים תקנוניים לגיטימיים.

יחד עם זאת, מבקשת הוועדה להזכיר לחברי הכנסת כי הפרות סדר קולקטיביות חוזרות ונשנות במהלך ישיבות הכנסת והפסקת ישיבות הכנסת, בשל הפרות סדר אלה אין בהן כדי להוסיף כבוד לכנסת ולחבריה.

על כן, מתבקשים חברי הכנסת להמנע מהפרות סדר בכלל, ומהפרות סדר קולקטיביות בפרט, וזאת על מנת לשמור על כבודה של הכנסת.

3.4 החלטת ועדת האתיקה תונח על שולחן הכנסת.